

Nordland Fylkeskommune
Fylkeshuset

8048 BODØ

Saksbehandler: Arnt B. Olsen
Telefon: 90989959
Seksjon: Region Nordland
forvaltningsseksjon
Vår referanse: 14/9426
Deres referanse: 15/41908
Vår dato: 28.09.2015
Deres dato: 21.08.2015

Att: Katrine Erikstad

HØRINGSUTTALELSE TIL REGIONAL PLAN FOR VANNFORVALTNING I VANNREGION NORDLAND OG JAN MAYEN - 2 GANGS HØRING

Vi viser til deres brev med vedlegg datert 21.8.2015 om 2. gangs høring og offentlig ettersyn av regional plan for vannforvaltning i vannregion Nordland og Jan Mayen. I vedlegg I er det listet opp forhold som det spesielt ønskes innspill på. Det gjelder miljømål, vannkraft og tiltak.

Fiskeridirektoratet region Nordland registrerer at det i 2. høringsutkast er ført opp flere sterkt modifiserte vannforekomster med fiskeri og akvakultur som påvirkningsdriver (forvaltningsplanens kapittel 5.4., tabell 22, side 84). I tiltaksprogrammet om avrenning fra diffuse kilder (Tabell 26, side 44), er det også ført opp vesentlig flere tiltak knyttet til fiskeoppdrett sammenlignet med første gangs høring. Fiskeridirektoratet region Nordland er ikke kjent med hva dette gjelder eller har deltatt i noen dialog om disse endringene.

Planarbeidet skal være bygget på samarbeid og dialog og være gjennomsliktig og etterprøvbart. Fiskeridirektoratet region Nordland imøteser en redegjørelse for hvilke vannforekomster det gjelder, **begrunnelsen** for klassifiseringen og risikovurderingen, redegjørelse for miljømålene og **begrunnelsen** for de enkelte tiltak. Vi vil deretter gå gjennom dette materialet med sikte på en etterfølgende prosess og dialog om planen på disse punktene.

FORVALTNINGSPLANEN

Planens formål, hovedinnhold og oppbygning (kapitel 1.1.)

I tabellen om foreslåtte tiltak fordelt på ulike sektormyndigheter, er Fiskeridirektoratet ført opp med 5 tiltak. Det anføres at det er en del usikkerhet knyttet til tallene.

Utover gjeldende løpende overvåking av utslipp fra fiskeoppdrett i alle vannforekomster, har Fiskeridirektoratet hatt tiltak i **fire** kystvannsføremster i Vesterålen. Det gjelder Eidsfjorden indre, Malnesfjorden, Prestfjorden og Steinlandsfjorden. Tiltakene er en undersøkelse av miljøtilstanden i den regionale sonen og ved avdekking av dårligere enn god tilstand, en nærmere undersøkelse av eventuelt bidrag fra utslipp fra fiskeoppdrett ved hjelp av fettsyreanalyser. Denne kunnskapsinnhenting er et nødvendig skritt på veien for å avklare om det er behov for ekstra tiltak utover dagens løpende tiltak rettet mot utslipp fra akvakultur i disse vannforekomstene.

Resultatene viste at Eidsfjorden indre og Prestfjorden er i god økologisk tilstand. Det er derfor ikke aktuelt med nye tiltak her utover eksisterende løpende overvåking av utslipp fra fiskeoppdrett i disse vannforekomstene. Vi gjør oppmerksom på at en ny standard (NS 9410) for miljøovervåking er under etablering

Resultatene (2014) for Malnesfjorden viste dårlig tilstand. Oppfølgende overvåking i 2015 viste moderat tilstand. Ved hjelp av fettsyreanalyser pågår det en nærmere undersøkelse av om og eventuelt hvor mye utslipp fra fiskeoppdrett har bidratt til denne tilstanden. Samtidig pågår det utredning av aktuelle tiltak for å ta ned produksjonen og utredning av et nytt overvåkingsprogram tilpasset denne vannforekomsten. Steinlandsfjorden er naturlig preget av påvirkning fra terrestrisk materiale. Det pågår allikevel, ved hjelp av fettsyreanalyser, en nærmere undersøkelse av om utslipp fra fiskeoppdrett kan spores til den regionale sonen.

Konklusjonen er at vi har hatt tiltak i 4 vannforekomster (fire tiltak). To av tiltakene er avsluttet, og det er ikke aktuelt med nye tiltak i disse vannforekomstene ut over dagens løpende overvåking. For de to andre vannforekomstene løper tiltakene fortsatt. Det betyr at tabellen må rettes opp slik at Fiskeridirektoratet blir ført opp med to tiltak.

Det miljøfaglige arbeidet (kapitel 3.1.2.) og hvordan står det til med vannet vårt (kapitel 4)

Fiskeridirektoratet region Nordland vil bemerke at utover dialogmøter om kystvannsføremster i Vesterålen som vi selv har invitert til, registrerer vi fortsatt fraværende dialog om andre konkrete innspill om karakteriseringen som vi har fremmet, bl.a. i forbindelse med første gangs høring av vannforvaltningsplanen. Vår oppfatning av generell manglende dialog og samarbeid om kunnskapsgrunnlaget,

som vi også løftet fram i vår uttalelse til første gangs høring av planen og som vi har fått bekreftet nå i forbindelse med 2. gangs høring, må synliggjøres i kapitel 3.1.2.

Medvirkning på regionalt nivå (kapitel 3.4.3.)

Fiskeridirektoratet region Nordland stiller spørsmål ved om myndigheters bidrag inn i arbeidet med forvaltningsplanen skal omtales som medvirkning. Etter vår vurdering er dette et partnerskapsbasert felles arbeid der alle myndigheter; lokale, regionale og regional stat, har rett og plikt til å bidra med sitt inn i arbeidet. Å beskrive myndigheters arbeid som medvirkning vil svekke og distansere myndigheter fra planarbeidet. Vi mener medvirkning skal brukes overfor allmennheten, organisasjoner m.m.

Arealbruk og næringsutvikling (Kapitel 3.5.2.)

Sammenlignet med første høringsutkast er dette kapitlet utbygd til å omfatte en avsluttende vurdering av konsekvensene for vannmiljøet av drivkrefter og trender på de ulike sektorene. Fiskeridirektoratet region Nordland mener det er riktig.

Under punktet *Fiskeri og havbruk* heter det bl.a. følgende i siste avsnitt: «*Enkelte steder vil oppdrett, fiske og foredling kunne påvirke vannkvaliteten, gjennom utslipp av næringsalter og biprodukter fra fiske.*»

Fiskeridirektoratet region Nordland mener denne formuleringen er for upresis og må omarbeides.

Vår forståelse av beste kunnskap, er at utslipp fra fiskeoppdrett og biprodukter fra fiske i all hovedsak har en lokal og ikke regional effekt på vannmiljøet. Havforskningsinstituttet har belyst dette i sin Risikovurdering av miljøvirkninger av fiskeoppdrett for 2014. Basert på beregninger av utslippene i forhold til naturlige tilførte næringsalter, modellberegninger og data fra overvåking, vurderer de risikoen for en regional overgjødning av kystvannet fra Rogaland og nordover som lav med dagens produksjonsnivå av fisk. Samtidig anfører de at de ikke kan utelukke at enkelte begrensede områder, kan ha en forhøyet risiko. I Nordland er produksjonen ca. en femtedel av produksjonen i Hordaland. I tillegg har Nordland bedre naturgitte forhold.

Fiskeridirektoratet region Nordland foreslår slik ny setning til erstatning for ovennevnte setning på side 42 i forvaltningsplanen:

«Ut fra beste forsknings- og overvåkingskunnskap sammenholdt med omfanget av produksjonen og de gode naturgitte forhold i Nordland, vurderes det å være lav risiko for en regional overgjødning av kystvannet i Nordland selv med en vesentlig økning av oppdrettsproduksjonen. Det kan ikke utelukkes at enkelte begrensede områder har en forhøyet risiko. Den omfattende

risikobaserte overvåkingen av partikulært utslipp gjennom NS 9410, medfører også lav risiko for regionale effekter av partikulært utslipp.»

Kunnskapsmessige prioriteringer (kapitel 3.7.3.)

I dette kapitlet er det vist til at vi ikke vet nok om et stort antall vannforekomster. Det brukes formuleringen ingen informasjon og lav pålitelighetsgrad. Vi forstår dette litt slik at det dreier seg om manglende måledata på alle parametere som vannforskriften stiller opp. Fiskeridirektoratet region Nordland vil rent generelt bemerke at våre beste ekspertvurderinger om vannmiljøtilstand, også er god kunnskap. **Forvaltningene må arbeide risikobasert** og det er etter vår vurdering feil bruk av ressursene å gå inn med tung overvåking i vannforekomster som våre beste vannfaglige eksperter har konkludert om å være i god eller bedre tilstand.

Miljømål (kapitel 5)

Av Vedlegg 2 A *Miljømål for naturlige kystvannsforkomster med utsatt frist*, framgår at kystvannsforkomsten Eidsfjorden indre (Vannforekomst ID: 0365020100-4-C), er foreslått gitt unntak fra standard **miljømål** hjemlet i vannforskriften § 9a. Det gjelder at: *"forbedringene kan av tekniske årsaker ikke gjennomføres innen fristen"*. Måloppnåelse er derfor utsatt fra 2021 til 2027.

Under 1. gangs høring henviste vi til tidligere betenkning og råd fra oss om at det ikke skal gis unntak fra standard miljømål i denne vannforekomsten. Vi viste i den sammenheng til e-post til VRM, datert 4.6.2014 der vi vurderer beregnet økning i planteplanktonproduksjonen i Eidsfjorden indre som følge av fiskeoppdrett og eksisterende kloakkutslipp. Selv med innlagte betydelige sikkerhetsmarginer, vil ikke menneskeskapt utslipp medføre overgjødning/eutrofiering av de frie vannmassene i henhold til OSPAR sin definisjon. Fiskeridirektoratet region Nordland konkluderte derfor med at vannforekomsten allerede i dag er på rett side av tiltaksgrensen hva gjelder effekter på det planktoniske økosystem.

Når det gjelder mulig effekter på bunnfaunaen av all negativ påvirkning, også avløp fra mennesker, viste vi til da pågående marin problemkartlegging i Vesterålen som også omfatter Eidsfjorden indre. Vi uttalte at resultatene fra kartleggingen vil gi et godt grunnlag for å vurdere tilstanden og at vi da forhåpentligvis ville ha et godt grunnlag for å vurdere realismen i miljømålet også knyttet til disse parameterne.

VRU¹ har besluttet at vårt høringsinnspill om miljømålet til Eidsfjorden indre diskuteres på nytt med Fiskeridirektoratet region Nordland etter gjennomført problemkartlegging. Resultatet av problemkartleggingen foreligger nå. Etter

¹ Notat fra VRU datert 24.4.2015 om behandling av høringsinnspillene i tråd med vedlegg 1 om *Oppsummering av høringsinnspill med forslag til videre behandling*

Fiskeridirektoratet region Nordland sin oppfatning viser den at Eidsfjorden indre er i god økologisk tilstand også på det biologisk parameter bunnfauna. Begrunnelsen for vår konklusjon framgår av vedlegg 7 til forvaltningsplanen.

Fiskeridirektoratet region Nordland mener derfor at Eidsfjorden indre allerede er i god økologisk tilstand og oppfyller miljømålet, og skal følgelig ikke ha unntak fra miljømålet om god økologisk tilstand.

Dersom det fortsatt er **uenighet om miljømålet** og behovet for unntak fra miljømålet i Eidsfjorden indre, må det synliggjøres i forvaltningsplanen og begrunnelsen for de ulike syn, kortfattet framgå.

Prioriteringen av overvåking i Nordland (kapitel 5.7.2.)

I kapitel 5.7.2. er det på side 93 et kart 7 som viser stasjonsnettet som inngår i overvåkingsprogram for vannregion Nordland. Av kartet framgår at vår marine undersøkelse i fire kystvannsføremster er definert som tiltaksovervåking. Det er feil. Det er problemkartlegging. Fiskeridirektoratet region Nordland legger til grunn at kartet blir rettet opp på dette punktet.

Høringsuttalelser og saksgang

Fiskeridirektoratet region Nordland legger til grunn at alle høringsuttalelser både til første og andre gangs høring, følger saken videre i fylket og helt fram til godkjenning i departementet.

Med hilsen

Håvard Dekkerhus
seksjonssjef

Arnt B. Olsen
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten underskrift

Mottakerliste:

Nordland Fylkeskommune

Fylkeshuset

8048 BODØ

Kopi til:

Tilsynsseksjonen

Postboks 185
Sentrum

5804 BERGEN